

M A G Y A R R Ó N A

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kecskemét, Rákóczi-út 17-19. I. em.
Telefon: 104.

Fő- és felelős szerkesztő:
DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Főmunkatársak:
KEMÉNY SZILÁRD és SZABÓ LAJOS.

Előfizetési díj egész évre 5 P
fél évre 2 P 50 f.

ÚJ MAGYAR ÉLET FELÉ.

A magyar föld felett átsuhant a jobb jövő szellője és megérintett minden rögöt, minden fűszálat és minden földön élő magyart. A sok reményvesztettség, tévovázás és kétségbeesés után új utak nyitak a magyar élniakarás számára, amelyeken haladva most már röviden és biztosan célt érünk. Van már hite a magyarnak és tud már reménykedni — Széchenyivel szólva: „A múlt kiesett kezeinkből, a jövőnek még urai vagyunk!”

E lap hasábjain igen sokszor elmondottuk már, hogy ebben az országban csak úgy lehet ismét élet, csak úgy indulhat meg a jobb jövőért a munka, ha új utakat vágunk, ha letöröljük a múlt megkövesedett, mohos írásait és új utat nyitunk, amely egészen más lendülettel kell, hogy előre vigye ennek az országnak minden ügyét; új stilus jön a magyar életbe, hogy merjünk és akarjunk cselekedni olyan munkaterületen is, amelyeken eddig szinte megkövesedni látszott minden. Sokszor elmondottuk, hogy minden ország megtalálta a háború után az utat az öncélú élet felé, csak mi döcögünk még mindig a régi ösvényen és úton.

Most a nemzet élére állott egy férfi, aki tud, mer és akar, mert fanatikus hite van a magyar faj jövőjében és elhivatásában és hiszi, tudja, hogy lehet még életet teremteni a száraz avar felett is. Olyan munkatervet dolgozott ki e nemzet számára, amely kivezeti ezt a nemzetet a siralom völgyéből és megmutatja neki a boldogulás útját.

Ma már az egész ország ismeri azokat az elgondolásokat, amelyek alapján az új kormány dolgozni akar. Azonban az alábbiakban mégis felsorolni kívánjuk e nagy nemzeti munkatervből azokat a kérdéseket, amelyek a mezőgazdaságot érintik s amelyek alkalmasak arra, hogy kitartást, hitet adjanak a csüggedő és reményvesztett gazdatársadalomnak s új bizalommal és reménységgel töltsék el a megkeseredett szíveket.

Az új kormány munkatervének a mezőgazdaságra vonatkozó része főbb vonásokban az alábbi fontos kijelentéseket tartalmazza:

„Hitelügyi törekvéseink homlokterében a kamatszínvonal leszállítása áll, mert jövő termelésünket a mai kamatszínvonallal dolgozó hitelforgalomra nem építhetjük.”

„A gazdaadósságok kérdésének rendezése szükséges, mert a gazdatársadalom megmentése nemcsak az egyesek ügye, hanem a nemzet létérdeke. A belföldi és nemzetközi, pénzügyi és gazdasági helyzet alapos mérlegelésével a kormánynak arra a meggyőződésre kellett jutni, hogy megnyugtató, végleges rendezés előfeltételei még nem állanak fenn. Még e hó folyamán újabb átmeneti megoldás-

ról fogunk tehát gondoskodni, ami a gazdatársadalom minden jogos és helyesen felfogott érdekéből fakadó igényét ki fogja elégíteni. Túlásoknak azonban nem engedhetünk. Az általános moratórium veszélyét el kell kerülnünk, mert ez gazdasági temetővé változtatná az országot és végül a pengő értékállandóságát is magával rántaná. Mivel egyetemes nemzeti érdekről van szó, szükségesnek tartjuk, hogy hitelszervezetünk, aminek alátámasztására és változott gazdasági viszonyainkkal összhangba hozatalára különös gondot fordítunk, a gazdaadósságok vitális fontosságú kérdésének megoldását teljes megértéssel mozdítsa elő.“

„Késedelem nélkül és szigorúan végrehajtjuk a kartelltörvényt, amely rendelkezésre bocsátja az államhatalomnak az összes szükséges eszközöket abból a célból, hogy a gazdasági fejlődés folytán előállott ezen alakulatok működése a közérdekkel összhangba hozassék. Hogy a kartelltörvény által alakított szervek működésének szilárd alapot adjunk, a legnagyobb gondot fordítjuk az árak és termelési költségek megvizsgálására és erre a célra újjászervezzük az Árelemző Bizottságot. A szénbányák termelési költségeinek megvizsgálását máris folyamatba tettük.“

Nagy deficit mutatkozik az Államvasutaknál. Az állami költségvetés tehermentesítésének szükségessége mellőzhetetlenné teszi, hogy az Államvasutaknál messzemenő takarékosági programot vigyünk keresztül, mellyel kapcsolatban áll a vasúti díjtételeknek a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekeinek figyelembevételével eszközözendő revíziója is.“

„Megvalósítjuk a mezőgazdasági termelés racionalizálását. Minden földön azt termeljük, ami odavaló. Törekvésünk olyan termelési ágak felkarolása, amelyek a legnagyobb munkaalkalmat biztosítják. Folytatni kell a búzatermelés egységesítésének munkáját; kiterjeszteni az egységes termelés megszervezését sok más fontos gazdasági terményre. Ezek termelésének irányítása kereskedelmi mérlegünk szempontjából is fontos.“

„A magyar gyümölcstermelést át kell szerveznünk a külföldi igények és a magyar viszonyok figyelembevételével. Ki kell építenünk a kertészeti és növényvédelmi szolgálatot. Vezető szempont az is, hogy mindazok a termények, amelyek nálunk megtermelhetők és egyuttal az itthoni feldolgozó ipar anyaga, idehaza állíttassanak elő. Hasonló szempont vezet a tejszövetkezeti hálózat kiépítésénél. A mezőgazdaságban szükséges iparcikkek árának mérséklése iránt a kellő lépéseket hazai iparunk létérdekeinek veszélyeztetése nélkül meg kell tennünk.“

„Törekszünk, hogy az exportnak, különösen a mezőgazdasági cikkek exportjának, az Európa-szerte életbeléptetett pénzügyi és egyéb korlátozó rendelkezések által fokozott nehézségei kiküszöböltesse. Az aránytalanná lett vasúti fuvarok, valamint egyéb hatósági díjak és illetékek mérvét vizsgálat tárgyává tesszük.“

„A bor- és szőlőgazdaság fokozott gondoskodásunk tárgya és a napokban a földművelésügyi miniszter az illetékesekkel az azonnali teendőkről a megbeszéléseket megindítja. Ennek szempontjai lehetnek a már felére redukált borfogyasztási adó kérdésén kívül: a bor és szőlő belső fogyasztásának emelése, a lehető export kihasználása, a bor- és gyümölcspárlatok fogyasztásának elősegítése, a bor-szőlőterületeknek a fogyasztási szőlőre való átalakítása és mindazoknak az intézkedéseknek megtétele, amelyekről eredményt várunk. Sor kell, hogy kerüljön a hegyközségi törvény módosítására is.“

„Azokon a helyeken, ahol a vetőmag-akció megakadt, mert megfelelő mennyiségű búza a gazdáknak egyáltalában nem állott rendelkezésére, szükséges a kölcsön-vetőmagbúza azonnali kiutalása. Ez még e hó első felében megtörténik. Mindent el fogunk követni, hogy az a különbözet, ami a tejtermelői és a fogyasztási ára között van, a minimumra csökkentessék. Erdőgazdaságunk úgy irányítandó, hogy tűzifaszükségletünket lehetőleg teljesen ellássa, az új telepítések kellő utánpótlást biztosítsanak, különös figyelemmel műfaállományunk emelésére.“

„Állatkvitelünket pillanatnyi dermedtségéből külkereskedelmi szerződéseink útján óhajtjuk kiemelni.“

„De a versenyképességhez a takarmánytermelés fokozása és az üzemi költségek olcsóbbítása szükséges, miért is az oltóanyagok és szérumok árának leszorítása elkerülhetetlen.“

„Az árvízkarok helyreállításáról azért is gondoskodni kívánunk, mert számos munkáskezet jut-

tatunk a legnehezebb időben keresethez. Az érdekelt víztársulatokat is támogatni kívánjuk megfelelő kölcsönök nyújtásával. Ugyanezeket az elveket érvényesítjük az útépítésnél és az utak fenntartási munkálatainál is."

Magyar föld népe! Az új kormány nemzeti munkaterve mind azt nyújtja a mezőgazdaság számára, amivel a magyar gazdasági élet, a magyar föld népének a sorsa és a magyar mezőgazdaság jövője biztosítható. Minden magyar boldogulását kívánja szolgálni ez a nemzeti munkaterv, amely, ha mindnyájan, 8 millió magyar és ezen belül több mint 5 millió, földdel foglalkozó magyar testvérünk keményen és elszántan akarja, meg is fog valósulni. Csak egy kell hozzá, az, hogy mindnyájan érezzük át az idők vészes komolyságát, a reánk nehezedő felelősség súlyát és közös akarattal, válvetett munkával, egyesült erővel segítsük elő a nagy nemzeti célok megvalósítását s ebben a magyar mezőgazdaság, a földműves társadalom, a mezőgazdasági munkásság helyzetének jobbrafordulását. Ma minden magyarnak úgy kell dolgoznia, mintha rajta fordulna meg nemzetünk jövője.

(—gnl—)

=====

Kamaránk Értesítője.

A magyar nemzet és a magyar kultura gyásza

Mátéffy László

Lapzártakor vesszük a lesújtó hírt, hogy a maradék Magyarország egyik legnagyobb alkotó fia, a magyar kulturának európai hírű apostola, az alföldi tanyái magyarság nagy rajongója és jóltevője, Klebelsberg Kunó gróf, ny. vallás- és közoktatásügyi miniszter, a tudós, az író, a magyar ifjúság támogatója, az alkotások nagymestere hirtelen meghalt. Alkotásai korszakokra kihatók és az egész nemzeti kulturát átölelők, az elemi iskoláztatástól egészen az egyetemig és a tudományos akadémiáig, melyek hirdetni fogják nagy szellemét, amíg magyar él e földön. Temetése október 14-én ment végbe országos részvét mellett. Hamvait Szegeden helyezték el az általa alapított Pantheonban. A megboldogult kamaránk jóbarátja volt, alföldi szakosztályunknak tagja, aki folyó évi június havában tartott szakosztályi ülésünkön előadást is tartott az Alföld jelentőségéről a nemzeti életben. Az általa létrehozott Alföldi Bizottság munkájában is tevékeny részt vett kamaránk igazgatója. — Kamaránk elnöksége megleghangú táviratban fejezte ki részvétét az özvegynek, úgyszintén kamaránk igazgatója is.

Mély megilletődéssel és fájdalmas szívvel hozzuk Kamaránk gazdaközönségének tudomására cecei Mátéffy László földbirtokos, m. kir. gazdasági főtanácsos úrnak váratlan elhunytát, akiről joggal mondhatjuk el, hogy a munka mezején, közéleti feladatának teljesítése közben ragadta őt ki közülünk a kérlelhetetlen halál. Az ő személyében ismét a magyar gazdátársadalomnak egyik legönzettelenebb, régi, kipróbált, puritán harcosa és vezére dőlt ki az élők sorából, aki hosszú közéleti pályafutása alatt mindenkor teljesen önzetlenül, tehetségének teljes latbavetésével szállott síkra Hazánk mezőgazdaságának fejlesztése és a magyar gazdátársadalom érdekeinek megvédése céljából. Hervadhatatlan érdemeinek elismerésül Csongrád vármegye Törvényhatósága őt már régebben örökös tagjává, az Evangélikus Egyház örökös tiszteletbeli főgondnokává, a Csongrád-vármegyei Gazdasági Egyesület pedig díszelnökkévé választotta. Ezenkívül tagja volt Szentés város Képviselő-Testületének és elnöke a Magyar Általános Takarékpénztár szentesi fiókjának. Kamaránk az elhunyt személyében igazgatóválasztmányának és több szakosztályának a tagját is gyászolja és a Kamara elnöksége, igazgatóválasztmánya és tisztviselői kara az ő emlékét mindenkor kegyelettel fogja megőrizni.

—

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kirendeltsége Budapesten.

A budapesti és budapestkörnyéki gazdaközöség érdekében Kamaránk — *egyelőre próbaképen* — Budapesten, a vármegyeházan, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos helyiségében (vármegyeháza I. emelet 95. ajtó) *kamarai kirendeltséget állított fel* és pedig akként, hogy Kamaránk részéről Tölgyes Árpád kamarai s. titkár minden hét szombati napján délelőtt 9 órától 1 óráig ott hivatalos órát fog tartani. Felhívjuk a budapestkörnyéki gazdaközöniséget, hogy ha különösen Budapest piacaival kapcsolatosan, vagy más egyéb közérdekű ügyekre vonatkozólag útbaigazításra vagy támogatásra volna szükségük, úgy a fent jelzett időben és helyen forduljanak közvetlenül a kirendeltségünkhöz s ottani előterjesztéseik meghallgatása után a szükséges intézkedéseket az illetékes hatóságoknál megteszszük.

Szeptember havi mezőgazdasági helyzetjelentés.

Szeptember hóban szokatlanul nagy szárazság és hőség uralkodott, csapadék nélkül. Csak elvétve jelentettek minimális csapadékot. A rendkívüli szárazság az őszi talajelőkészítés és vetés munkálataira hátráltató befolyással volt. A kerti vetemények a fejlődésben megálltak, legelőnk a fűnővés megszűnt. Egy-két helyen az őszi vetés kiszáradt, úgy, hogy újra kellett vetni. A szeptemberi száraz, meleg idő csak a szőlő és paprikaérésére, továbbá a későn vetett árterületi kukorica és répa fejlődésére volt jó hatással és így remény van arra, hogy az utóbbiak teljesen be is érnek. Elemi csapások egyáltalán nem fordult elő. Szeptember hóban a burgonyaszedés, tengeritörés, betakarítás és szárvágás, továbbá vetőszántás, rozs, őszi takarmányok és búza vetése, paradicsomszedés, trágyakihozás, takarmány- és cukorrépaszedés, dohánytörés és helyenként a szüretelés foglalkoztatta a gazdákat legnagyobb részt. Sok helyen, különösen a kötöttebb földeken, a talajelőkészítést és vetést a nagy szárazság miatt nem kezdték meg. Leginkább őszi árpát és rozsot vetettek. Búzából eddig kevés vetés történt. Az elvetett ősziak általában mindenütt egyenletlenül és hibásan kelnek. A kapások közül a tengeri igen jó termést ad, törése még mindig tart. A burgonya jó közepes termést adott. Egyes helyeken azonban csaldást okozott, mert kevesebbet termett, mint amennyit a magas indájából következtettek, azonkívül az előforduló betegségek is károsan befolyásolták a termés hozamot. A répa fejlődését a szárazság kissé megakasztotta, de azért jó közepes termésre lehet számítani. Át-

lagtermés tengeriből csövesen 20—25 q. burgonyából 40—50 q., de előfordul 100 q. is kat. noldanként, különösen a nagyobb uradalokban. A mesterséges takarmányok általában mindenütt igen jó termést adtak, csak a lucerna negyedik kaszálása adott a szárazság miatt gyenge közepes hozamot. A csalamádé egy részét elvermelték. A tarlóba vetett takarmányok gyengén sikerültek, vagy egyáltalán nem. Szénakészlet van bőségesen, az állatok kiteleltetéséhez elég lesz. A szeptemberi meleg idő a szőlőérésére igen kedvező befolyással volt és jóminőségű termésre van kilátás. Sok helyen az augusztusi esőzések következtében fellépett fürtperonoszpóra, továbbá a molykár és a nyáreleji jég 40—50 százalékos kárt is okozott. Elvétve lisztharmat és fakórothadás is fordult elő, de a szárazság a továbbterjedést megakadályozta. Általában közepesen aluli termés kilátás van, de ahol rendszeren és idejében védekeztek, ott jó közepes termés lesz. A szüret kezdetét vette, különösen a korai fajtáknál. A mustot 12—16 fillérért szedik, az óbor ára 15—20 fillér között mozog literenként. A borszőlőért 8—16, csemegeszőlőre 15—30 fillért fizetnek kilogrammonként. Izsákon a szőlősgazdák megállapodtak, hogy bizonyos áron alul nem adják a szőlőt, aminek az lett az eredménye, hogy a kereskedők 14—20 fillért fizetnek kilónként. A termelők szövetkezetet alakítottak és maguk is exportálnak sárfehért. Tavalyi borkészlet kevés van. Gyümölcsfélék közül különösen a téli alma adott igen gyenge termést és ami van, az is férge, silány minőségű. Igen sok a harmadrendű, hullás-alma. Ahol permeteztek a moly ellen, még azok is panaszkodnak, hogy az idén katasztrófális mennyiségben lépett fel az almamoly. Exportképes alma nagyon kevés van, mert a molyon kívül a jégverés is helyenként sok kárt tett. Szilvában jó termés volt, de itt is sok volt a férge. Hüvelyesek és kerti vetemények általában mindenütt bő termést adtak. A szeptemberi szárazságot az őszi kerti vetemények erősen sínylik, fejlődésük megállt. A paradicsom nagyszerű termést adott és kiváló minőségű. A bab szintén jó termést adott. A zöldségféléknek igen alacsony árak van a bő termés miatt, úgy, hogy több helyen kiszántják, mert a kiszedés és a velejáró munka nem fizeti ki magát. Az eladott termés a legtöbb helyen nem fedezi még a fuvarköltséget sem. Szőlőben a peronoszpóra, lisztharmat és a moly okozott érzékeny károkat. Egy-két helyen panaszkodnak, hogy a burgonyagumó beteg, nagyon vizenyős és rohad. A gyümölcsösökben az alma- és szilvamoly lépett fel szokatlanul nagy mértékben, különösen az almamoly, mely 90 százalékos kárt tett. Tengeri-moly is fellépett imitt-amott, de észrevehető, nagyobb kárt nem tett sehol. A munkások helyzete — a természetbeni keresetet tekintve — általában véve jobb, mint a

múlt évben, mert a rozs, burgonya és tengeri jó termést adott s így a megélhetés is jobban van biztosítva. Szeptember hóban főleg a tengeritörés, krumpli- és répaszedés adott munkaalkalmat. Különösen a tengeritöréssel kerestek szépen a munkások, s annak ellenére, hogy olcsó a tengeri, még így is megvannak elégedve. A jó tengeritermés némileg kárpótolta a munkásokat a búza gyenge aratási és cséplési eredménye miatt. A tengerit a legtöbb helyen részben ($\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{12}$) törték. Uradalmak közelében a cukorrépa-szedéssel elég jól kerestek a munkások. Idénymunkások nem voltak eléggé foglalkoztatva. Egyes vidékeken igen érezhető volt a munkahiány, különösen nagyobb városok közelében. A közegészségügy általánosságban kielégítő. Tifusz és vérhas szórványosan előfordult. A közgazdasági helyzet a közismert okok miatt rossz. Az állami utak jók, a városiak és községiek nem a legjobb állapotban vannak. A pénzügy a legrosszabb. A fizetés legtöbb helyen megakadt. Adók nagynehezen, kényszer útján folynak be. Adóhátralék mindenütt sok van, előfordul 60—70 százalék is. Fizetni az alacsony terményárak miatt nem tudnak. Egy-két helyen azonban a jobb termés folytán az adóhátralékok némileg csökkentek. Ingatlaneladás még sokkal kevesebb volt, mint az elmúlt hónapokban. Termény- és állatarak változók. Vásári felhajtás elég nagy, vevő kevés s emiatt az állatarak nyomottak. Sovány sertés iránt a kereslet a sertésvész nagyszámú pusztítása és a jó tengeritermés miatt változatlanul elég magas. Élénk kereslet van a csöves tengeri vásárlásánál, a kínálat azonban tartózkodó. Sokan vásárolnak tengerit spekulációra. Az értékesítés egyébként minden téren rossz. Elfogadható áron alig lehet valamit értékesíteni. Az állategészségügy és tejtermelés csökkenőben az alacsony állatarak és tejeladási nehézségek miatt. Állategészségügy a sertéspestist kivéve, elég jó. Hízalás a sertésvész miatt még pang, csak a hidegebb idő beálltával fognak a hízaláshoz. Sertésvész még mindig tart és igen sok. 30—70 százalékos elhullás is van, de előfordult 80—100 százalékos is. Vesztség kevés helyen fordult elő, baromfikolera azonban többfelé. A szeptemberi szárazság miatt a rétek és legelők csaknem mindenütt száradnak, kezdenek kiszáradni. A szénatermés közepes, a sarjú jó közepes termést adott, volt olyan hely is, ahol a sarjú az anvaszénát úgy minőségileg, mint mennyiségileg felülmúlta. Több helyen már évek óta nem volt sarjúkaszállás, csak az idén. Takarmánykészlet a szükségletet meghaladja, a legtöbb helyen felesleg is van, az állatok teletetése nem okoz gondot.

EGYESÜLÉSBEN REJLIK AZ ERŐ!

Növénytermelés.

Rovatvezető: Szabó Lajos kamarai főtitkár.

~~~~~

Érdemes-e pannonbükönnyt vetni kisgazdaságokban?

Irta: vitéz Fekete Imre,

a Szegvári Első Tanyai Gazdakör elnöke.

Az utóbbi, szárazságra hajló esztendőnek igen sok gondot okoznak gazdatársainknak jószágállományuk takarmányozását illetőleg. Nagy a panasz mindenfelé, hogy nincsen takarmány. Nem tudják jószágait megfelelő jó erőben tartani. Széna kevés terem, mert nincs eső. Abrakot pedig nagyon sok kisgazdaságban nem tudnak adni jószágaiknak, mivel a mostani nagy pénztelenség és gazdasági lerongyolódás arra készíti a gazdasztályt, hogy terményeit eladja. Így saját magát és jószágait megfosztja még a szükséges erőtakarmánytól is. Pedig, ha lement is a jószág ára, azért mégis csak nagy súlyt kell fektetnünk azok takarmányozására, mert jobb erőben levő jószágainkért mégis csak több pénzt kapunk.

Annak idején itt a mi körzetünkben is nagy volt a panasz, hogy nincs jó takarmány! Lucernásaink a mi talajunkban egyáltalában nem díszlenek! Azonban nem sokáig kellett gondolkoznunk, mert a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara egyik rádiós előadásában Szabó Lajos kamarai főtitkár ismertette a pannonbükönny előnyeit takarmányozás céljára. Ezen felbuzdulva, elhatároztam, hogy kísérletezni fogok vele. A kísérletet az 1931—32. évben végre is hajtottam. Az 1931. évben nálam és Rakonczi István gazdaságában termeltünk pannonbükönnyt. Nálam 1000 négyszögöl területen termett 3 nagy szekér széna, beszárítva. Rakonczi István gazdaságában pedig két kis holdon, (1100 négyszögölivel számítva), termett 30—30 métermázsa, szintén beszárítva. Ezen felbuzdulva elhatároztuk, hogy most már nagyobb területen próbáljuk ki. Hozatunk 12 métermázsa pannonbükönnyt. Kísérletelés céljára. Azt szétosztottuk a mi körzetünkbe és Rostás Ernő hódmezővásárhelyi kisgazdának. Az eredmény szintén igen meglepő volt. Egy kis hold föld ismét adott 30 mázsa beszárított, elsőrendű szénát, ami kisholdanként négy igen nagy kocszi szénának felel meg. Szükséges azonban most már azt is tudni gazdatársaimnak, hogy milyen az ősszel vetett pannonbükönny tápértéke? Erre vonatkozólag saját megfigyeléseim alapján megállapítottam, hogy igrás lovak (abrák nélkül) abban az időszakban, mikor kizárólag csak pannonbükönnyt etetem velők, megjavultak. De kísérletet tettem oly irányban is, hogy a fejős teheneknél milyen hatása lehet a tejhozamra. Az eredmény itt is meglepő volt. Ezt úgy tudtam elérni, hogy két hétig pannonbükönnyel etettem teheneimet. Ekkor egyszerűen áttértem a csala-

mádé etetésére. Itt láttam aztán, milyen hatása van a pannonbükönynek! A teheneim tejhozama majdnem felére csökkent utóbbi takarmányozásánál, ami magától értetődik, hiszen a pannonbükönyben igen sok a fehérjetartalom s így igen tápdús takarmány.

Vetni ősszel kell, még pedig augusztustól november 1-ig, gabonasortávolságra. Támasznóvénynek legjobban ajánlhatom a búzát. Rozssal, vagy őszi árpával azért nem tanácsos vetni, mert mikor a pannonbüköny levágási ideje eljön, a rozs és az árpa a kalászát már kihányta és így sokat veszít a takarmány értékéből. Vetőmag-szükséglet egy kat. holdra: 60 kgr. pannonbüköny, 50 kgr. búza. Ebből egy mázsa pannonbüköny mag ára belekerült nekünk 40 pengőbe. Ősszel, ha korán vetjük és normális időjárás van, még legeltethető. Különösen a sertések nagyon szeretik. Tavasszal, mikor már virágzásában van, úgy május 20-ika körül levágandó. Utána még lehet vetni csalamádét.

Kisgazdatársaim! Gondoljuk meg, amit itt elmondtam és szívelegye meg mindenki s tegye azt magáévá. Az a kisgazda, aki nem sajnál egy-két holdat áldozni az ő földjének arányában, mondjuk minden 10 holdból egy holdat elvesz és azt beveti pannonbükönnyel ősszel, annál meg van oldva a takarmányozási kérdés. Ha drága is kissé a mag ára, de ezt nem kell sajnálni. Aztán hagyjunk belőle saját részünkre magnak is. Erre vonatkozólag csak forduljanak bátran a Mezőgazdasági Kamarához, ahol készséggel fognak erre vonatkozólag felvilágosítással szolgálni. Meg vagyok róla győződve, aki a fenti tanácsom megfogadja, az a jövőben mindig fog termelni pannonbükönnyt!

*

A pannonbüköny mag ára f. év őszén mászánként kb. 28—30 pengő. A pannonbüköny legkiválóbban díszlik a jól előkészített vályogtalajon. Termelhető jóminőségű barna és fekete homokon is, de a gyenge minőségű sárga és szürke homokokon egyáltalában nem termesztendő. Ez utóbbiaknak az őszi vetésű pillangós takarmánynövénye egyedül a szöszösbüköny.

Rovatvezető.

Állategészségügy.

Rovatvezető: Kemény Szilárd főtitkár.

~~~~~

Sertésállományunk pusztulása.

Sertésenyésztéssel foglalkozó gazdáink sokáig nagyon szomorúan fognak visszaemlékezni az 1932-ik esztendőre. Emlékezetessé fogja tenni rájuk nézve ezt az esztendőt a sertéspestis (sertésvész), ami Kamaránk egész területén óriási pusztításokat vitt véghez ez év folyamán, úgy, hogy vannak egyes vidékek és községek, ahol 80—100 százalékos volt a gazdák vesztesége s nemcsak hogy magnak való sertésük nem maradt, de még a hízonakvalókat is készpénzen lesznek kénytelenek a gazdák beszerezni. Így többek között tudomásunk van arról, hogy egyik csongrádvármegyei földbirtokosnak 780 darabból 700 darab sertése, egy másik, hódmezővásárhelyi földbirtokosnak pedig egész sertésállománya, ami 153 darabból állott, pusztult el sertéspestisben.

Annál érthetlenebb és csodálatosabb ez a szomorú jelenség, mert az állatorvosi tudomány művelőinek általános véleménye és gyakorlati tapasztalata szerint az úgynevezett szimultán-, vagyis kettős védőoltásokkal, ha azokat kellő időben és az előírt rendszabályok figyelembevételével alkalmazzák, csaknem 100 százalék erejéig meg lehet oltalmazni a sertéseket az elhullás veszélyétől.

Ha kutatjuk e sajátságos s nemzetgazdasági szempontból rendkívül szomorú jelenségnek az okait, könnyen rájövünk, hogy *egyik legfőbb oka ennek a védőoltáshoz szükséges szérumnak a drágasága*. Hogy ez így van, ennek a bizonyítására szó szerint idézzük egy állatorvos leveléből a következőket: „Az Alföld sertésállományát a teljes kipusztulás veszélye fenyegeti. Hogy az Alföldön milyen mérvű sertéspestisjárvány dühög, arra nézve csak az én községemet említem meg. Területre 15.000 kat. hold (ebből 10.000 hold nagybirtok egy tagban), 5700 lakossal. Nagyon sze-

HATÓSÁGILAG ELLENŐRZÖTT!

Szell János okl. kertész faiskolája

Kecskemét

Méntelek

Prima minőségű, garantált fajtiszta, pajzstetű- és gyökérgolyvamentes barack, alma, körte, szilva, őszibarack gyümölcsfacsemetéket szállít a legjobb kereskedelmi és asztali gyümölcsfajtákból.

Kiváló különlegességem a legjobb fajta kecskeméti rózsza és kajszibarack.

Árjegyzéket díjtalanul küld!

Nagyobb vételnél külön engedmény!

rény becslés szerint a kár, amit idáig községünkben a sertéspestis okozott, legalább 150.000 pengőre rug. Mindez egyetlen községben, milyen összegre rughat tehát az egész ország vesztesége? Elszomorító, hogy ez megtörténhetik, amikor *úgyiszlóván 100 százalékig biztos szer van a kezünkben a szimultán-oltás formájában.* Azonban ne csodálkozzunk ezen, amidőn *a szérum ára oly magas, hogy 6 darab sertés beoltásához szükséges szérumért egy sertést kell odaadni.* Nagy csapás itt, az Alföldön a rossz termés, de szociális oldalát nézve a dolognak, még súlyosabb csapás, amit a sertésjárvány okozott, hiszen a legszegényebb embereknek egyetlen kis malackáját sem kímélte meg a vész, sőt ezeket még inkább elvitte, mert nem tudták megfizetni a szérumért az uzsoraárakat.

Igy szól az állatorvos levele. De hasonló jelentéseket kapunk Kamaránknak vidéki levelezőitől is, akikhez most legutóbb éppen a sertésjárványra való tekintettel külön kérdést intéztünk erre vonatkozólag. Az általános vélemény az, hogy *a gazdák felismerve a védőoltásban rejlő segítséget, még jelenlegi súlyos anyagi helyzetükben is szívesen alkalmaznák azt, ha nem járna határozott ráfizetéssel.*

Ezek után önként merül fel a kérdés, vajon miért nem iparkodik elsősorban maga a Földművelésügyi Kormány gátat vetni ennek a bajnak, amikor rövid hetek leforgása alatt súlyos milliókra menő nemzeti vagyon megy veszendőbe és a statisztikai adatok szerint Csonkagyarországon évente átlag mintegy 60—80.000 darab sertés pusztul el csupán pestisben, ami — pénztértékben kifejezve — mintegy 4—5 millió pengő kárt jelent. A folyó évben azonban *az a kár, mi a gazdaközönséget e réven sújtotta, hozzávetőleges számítással 30—35 millió pengőre tehető.*

Miért nem termel az Állami Ojtóanyagtermelő Intézet sertéspestis-szérumot? Egy csomó közüzemre ráfizet az állam, amire különösebb szükség nem is volna. Egy ojtóanyagtermelő állami üzemre ellenben még ráfizetni is érdemes volna, mert *más oldalon busásan megtérülne ez a ráfizetés!*

Hogy pedig maga a Földművelésügyi Kormány is tudatában van a sertéspestis okozta károsodás nagy horderejének, ezt bizonyítja a minisztériumnak folyó évi augusztus hó 16-án kelt és az összes vármegyék alispánjaihoz és a thfj. városok polgármestereihez intézett rendelete, amely szerint a szimultán-oltások alkalmazásának propagálására hívja fel a miniszter a közigazgatási hatóságok figyelmét, ellenben semmit nem tesz abban az irányban, hogy az oltásokhoz szükséges szérum oly áron kerüljön forgalomba, hogy a sertésnyésztő gazdák azt meg tudják fizetni.

A miniszter viszont ezzel szemben — e rendelete értelmében — a gazdák nem törődömségét és tájékozatlanságát okolja a sertéspestis nagymérvű terjedéséért, ez azonban legfeljebb csak abban az értelemben állja meg a helyét, hogy egyes községekben a gazdák (természetesen főleg a kisgazdák) még mindig nem alkalmazkodnak azokhoz a járványos állati betegségek terjedését gátló rendszabályokhoz, amiknek szigorúbb alkalmazása feltétlenül szükséges volna.

Ilyenféle kilengések többek között, hogy kivált faluhelyen és a tanyák birodalmában a gazdák az elhullott dögöket a helyett, hogy elégetnék, vagy oly mélyen elásnák, hogy azt se a kutyák, se a cigányok ki ne kaparhatnák, a vizes árkokba vagy esetleg a patakokba és folyóvizekbe dobálják és így a rothadó hullák a betegségek bacillusainak terjedését nagymértékben előmozdítják. E téren tehát mindenesetre még sok tennivaló volna és pedig — nézetünk szerint — elsősorban felvilágosító előadások keretében kellene megértetni a kisgazdákkal e gondatlan és hanyag eljárásnak káros következményeit s nagyon valószínű, hogy e felvilágosító előadásoknak az eredménye nem is maradna el. Ott pedig, ahol egyes engedetlen gazdák ennek ellenére mégis szédobálnak az elhullott jószágokat, kérlelhetetlen büntetéssel, főleg pénzbírsággal lehetne azokat rendre szoktatni.

Tagadhatatlan azonban, hogy *a járványos betegségek elleni védőoltások hasznos voltáról már a kisgazdák is megvanak győződve és annak az alkalmazásától nem is idegenkednének, ha az nem járna ráfizetéssel.*

Az egyedüli haladás, ami e téren észlelhető, az, hogy egyes törvényhatóságok területén a közigazgatási hatóságok az ebadó-alap terhére engedélyezték a kisgazdák körében a sertéspestis elleni szimultán-oltások alkalmazását s ezt az illető helyeken a kisgazdák minden különösebb rábeszélés nélkül igénybe is vették.

Sajnos azonban, ezek csak szórványos esetek és csak a sertésállomány elenyésző kis részének a megmentését teszik lehetővé, a nagy tömeg pusztulása ellenben vígan folyik tovább és a gazdák tehetetlenül nézik sertésállományuk pusztulását.

Itt kell megemlékeznünk Kamaránk *Baktériológiai és Kórdiagnostikai Intézetéről* is, amit a Kamara 1926. december 1-ével szintén azzal a cézzal létesített *igen jelentékeny anyagi áldozatok árán*, hogy e réven minél hathatósabban védekezhessünk az állati járványos betegségek terjedése ellen. Sajnos azonban, ezt az intézményünket — közbejött körülmények miatt — két évvel ezelőtt kénytelenek voltunk felosztatni.

Csak azt nem tudjuk megérteni, hogy *miért kell az Ojtóanyagtermelő Intézeteknek olyan túlzott nagy haszonra dolgozniok és hogyan van az,*

hogy a sertéspestis elleni szérum, lehet mondani egész Európában sehol sem olyan drága, mint épen Magyarországon, e kimondottan agrár államban, ahol úgyszólván minden a mezőgazdálkodáson és a gazdák jólétén fordul meg?

Az is érthetetlen előttünk, hogy miért nem lehet ezt a szérumot az Állami Ojtóanyagtermelő Intézetben előállítani, amely azt, még ha az előállítási áron hozná is fogalomba, így is mindenesetre jóval olcsóbban adhatná a gazdáknak, mint a nyereszkeskedésre alapított magánvállalatok?

E kérdéssel kapcsolatosan nem mulaszthatjuk el még reá mutatni arra a körülményre, hogy ha itt-ott a laikus közönség körében merül fel esetleg olyan szer, aminek alkalmazása egyik- vagy másik ilyen járványos betegség ellen már évek hosszú sora óta bevált, arra a hivatásos szakemberek minden megfontolás nélkül egyszerűen a kuruzslás vádjának a pecsétjét sütik rá és tűzzel-vassal tiltakoznak annak alkalmazása ellen, holott — nézetünk szerint — az volna a helyes eljárás, hogy az ilyen védőszereket a hozzáértő szakemberek a legszigorúbb ellenőrzés mellett, a gyakorlati téren tennék vizsgálat tárgyává és csak akkor foglalnának az ellen állást, ha annak sikertelenségéről tényleg meggyőződtek. A gazdaközönséget ugyanis végeredményben nem az érdekli, hogy ilyenféle csapások ellen kik és milyen eszközökkel segítenek rajta, hanem az a fő, hogy az ajánlott szer tényleg használjon és lehetőleg ne kerüljön nagyon sokba.

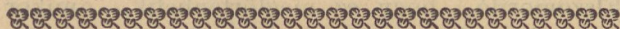
Végeredményében ilyen esetben, amidőn egy-egy esztendőben 70—80 millió pengőre rugó nemzeti vagyon pusztulásáról van szó, a magyar Kormányának még az esetben sem volna szabad visszariadnia a legradikálisabb ellenszerek alkalmazásától, ha arra az állam esetleg párszáz ezer pengőt ráfizetne, mert tagadhatatlan, hogy az elpusztult sertésállomány végeredményben nemzeti vagyon, aminek elpusztulásával nemcsak a közvetlenül érdekelt gazdaközönség, hanem maga az ország is szegényebb lett.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök munkaprogramjában az állati járványos betegségek elleni védekezésnek minél hatályosabb keresztülvitele is benne foglaltatik s erős a hitünk és reményünk, hogy Gömbös az ő ismert akaraterejével és erélyével a munkaprogramnak ezt a pontját is úgy fogja megoldani, amint azt az ország érdeke kívánja.

K. Sz.

Gyümölcsstermelés.

Rovatvezető: *Velich István* ny. kertészeti főfelügyelő,
a Kamara mintagyümölcsösének vezetője.

Gyümölcskiállítás Kecskeméten.

A Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesülete, Kecskemét város Törvényhatósága, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület és Kamaránk támogatásával és közreműködésével Kecskeméten, a református kollégium tornacsarnokában, mellékhelyiségeiben és udvarán, szeptember hó 24-től 29-ig terjedő időben kertészeti és gyümölcskiállítást rendezett, ami minden tekintetben a siker jegyében zajlott le.

A szaklapok és napilapok sokat írtak a kiállítás nagyszerűségéről, óriási látogatottságáról és sikeréről, ennél fogva mi csak Kamaránk közreműködéséről és részvételéről kívánunk ezzel kapcsolatosan röviden beszámolni.

A kiállításon résztvevő talajtani intézetünk, továbbá növénytermelési és növényvédelmi osztályunk, azonban a legnagyobbban és legpompásabban mintagyümölcsösünk kiállítása bontakozott ki különböző szebbnél-szebb alma, körte és őszibarack fajtáival, amik közt a téli fehér kalvil és a cox renett alma tündöklött legjobban, amelyek valósággal csodálatba ejtették a szemlélőt. A gyümölcsfák közöttes terményei is kiállításra kerültek és pedig a különféle bab, paradicsom, tök, torma, karfiol, vöröshagyma, fokhagyma, zeller, káposztafélék, amik úgy együttesen, mint külön-külön dicséretet érdemelnek. A kiállított anyag olyan érdeklődést váltott ki s az egyes fajták annyira megnyerték a látogatók tetszését, hogy nagyon sokan voltak, akik oltógalylyak és facsemeték után érdeklődtek. Az egyes fajtákból azonban nagyobb tömeget még nem tudunk előállítani, mert az 1926. évben telepített gyümölcsös egy igen kemény télen és két forró, teljesen száraz nyáron ment keresztül, aminek kihatása a gyümölcsfák fejlődését nagyon hátráltatta és sokat kellett pótolni is. Minden reményünk megvan azonban arra, hogy pár év múlva mintagyümölcsösünk kiváló gyümölcsfajtaikat mennyiségben tudjuk piacra hozni.

A kiállítás megnyitásán megjelentek: a földművelésügyi miniszter képviselőjében Barcza Ernő államtitkár, továbbá Staub Elemér, Kamaránk és az Export Intézet elnöke, Endre Zsigmond országgyűlési képviselő, a Kertészeti Tanintézet részéről Mahács Mátyás igazgató, vitéz Litvay Mihály és Cséser Gyula kertészeti tanárok, Dezső Kázmér nagykovácsi, Sárkány Gyula ceglédi, Tóth József kiskunfélegyházi polgármesterek, Grenzer Béla m. kir. fővegyszer, azonkívül Kecskemét vá-

Egyesülésben az erő!

Tömörüljünk a gazdakörökben!

ros vezetősége és előkelőségei Fáy István főispánnal és végül Kamaránk egész tisztikara.

A kiállítás megnyitása és megtekintése után a Földművelésügyi Minisztérium részéről érkezett vendégek Kamaránk mintagyümölcsösét, továbbá a Kecskeméti Faiskola Rt. faiskoláját és a Mezőgazdasági Szakiskolát tekintették meg, melyekről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Délután a vendégek a M. Kir. Miklóstelepet és a Mathiászféle állami szőlőtelepet tekintették meg. A rendezőség a három napra tervezett kiállítást, tekintettel a nagy érdeklődésre, és a nemzetközi gépkocsiút irányának megállapításával kapcsolatban itt levő külföldi vendégek látogatására, még 29-ig nyitva tartotta, hogy azt a külföldiek is megtekinthessék. Az autóegyesületek képviselőiben mintegy negyvenen jelentek meg, akik közül 18 külföldi (angol, holland, belga, stb.) volt. A külföldiek csodálattal nézték a szebbnél szebb gyümölcs- és szőlőfajtákat, amelyből minden egyes vendég mintacsomagot kapott.

A **Nagykőrösi kertészeti kiállítás**, melyet az ottani Kertészei Egyesület a város vezetőségével karöltve szeptember hó 25. és 26.-án, a Népkerthben levő Vigadóban rendezett, nagyon szép sikerrel zajlott le. A kiállításon a nagykőrösi és környéki gazdák különféle gyümölcs- és konyhakerti terményekkel igen tekintélyes számban vettek részt, amely termények a vigadó nagytermében, kisebb-nagyobb csoportokban, igen izléseken voltak elrendezve. Résztvett továbbá a kiállításon a nagykőrösi Gschwindt-gyár különféle gyümölcs- és konyhakerti konzervekkel, amik szintén igen izléseken voltak összeállítva. A kiállítás látogatottságát mindenestre hátrányosan befolyásolta az a körülmény, hogy ugyanakkor volt a kecskeméti kertészeti kiállítás is, úgy, hogy ennek folytán vidéki vendégek csak kisebb számban látogatták a nagykőrösi kiállítást. A kiállítást vasárnap Staub Elemér. Kamaránk elnöke nyitotta meg, aki megnyitó beszédében a gyümölcs- és konyhakertészeti nagy jelentőségét a gazdaközönségnek különös figyelmébe ajánlotta. A Kamara részéről két darab arany, két darab ezüst és két darab bronz oklevelet adományoztunk a kiállításon résztvett termelők jutalmazására.

Nemzetünk jövője s a gazdák boldogulása a termés nagyságától függ, amit jó talajműveléssel, istálló- és műtrágyák bő használatával lehet elérni.

Gazdasági gépészet.

Rovatvezető: Tölgyes Árpád s. titkár.

A cséplés hatósági ellenőrzése.

A napilapok és rádió híreiből a gazdaközönség széles rétegei bizonyára értesültek arról, hogy a Kormány a cséplőgépek munkájának kötelező hatósági ellenőrzését külön törvénnyel akarja megszervezni és szabályozni.

A Magyar Rónában már több ízben beszámoltunk a Kamara területén a cséplési munka tanulmányozása kapcsán szerzett tapasztalatokról, amik azt mutatják, hogy a cséplés körül még sok a teendő, ha a cséplető gazdákat az őket gyakran érő súlyos károsodásoktól meg akarjuk kímélni.

A ki nem javított s a munkához kellően elő nem készített és beállított cséplőgép, a helytelen cséplési munka s a nem hozzáértő v. gondatlan gépész egyenként vagy együttesen sok kárt okozhatnak. Sajnos, legtöbbször a cséplető részéről sem találkozunk azzal a felügyelettel és ellenőrzéssel, amit a saját érdekében gyakorolni kellene, mert hiszen az ő saját, verejtékes munkával termelt javaikat pocskolják el hibás csépléssel éppen akkor, amikor ezek végleges tulajdonukba kerülnének.

Ha a cséplőgépek hatósági vizsgálatával a bérceplőket rá lehet szorítani arra, hogy gépeiket kellően kijavítva állítsák munkába, ha a gépészképesítés megkövetelésével gondoskodunk arról, hogy tényleg hozzáértő ember vezesse a cséplést, akkor már nagy haladást tettünk a jó cséplés felé; ha pedig ezt elérjük, akkor a legelővigyázatosabb becslés szerint az eddigi szemvesztéseket országosan mintegy 1—1.5 százalékkal le tudjuk csökkenteni. Ez pedig azt jelenti, hogy a magyar közgazdaságnak megmentünk évente 3—4000 vagon szemes terményt, aminek értéke 3—4 millió pengő. De e tekintélyes összeg mellett még csak megközelítően sem tudjuk számszerűen felbecsülni azt a kárt, ami abból származik, hogy a cséplőgép töri, vagy csak csekély mértékben megsérti a gabonaszemeket. Ezek a sérült magvak már kevésbé eltarthatók, mint vetőmagvak teljesen értéktelenek, de még a malomipari feldolgozás szempontjából is silányabbak és rontják a liszt minőségét. Hangsúlyozottan rá kell mutatnunk még arra, hogy kedvezőtlen viszonyok esetében (hosszú vagy igen száraz szalmánál, nedves gabonánál, szorult szemnél, stb.) — ezek a veszteségek fokozottabban mértékben jelentkeznek s a százalékos arány ijesztő mértékben felszökik.

Ezeket a bajokat kívánja gyökeresen orvosolni a fent említett törvényjavaslat, amely tehát tisztán a gazda érdekvédelmét kívánja szolgálni. Csodálatos mégis s szinte érthetetlen, hogy

egyes gazdaérdekeltségek bizalmatlansággal fogadják a törvénytervezetet. Főlölesleges hatósági kellemetlenkedésektől, szükségtelen zaklatásoktól félnek s azt hiszik, hogy az ellenőrzésnek több lesz a kellemetlen oldala, mint haszna.

Szükségtelen hangsúlyoznunk, hogy ez a félelem teljesen indokolatlan. Maga a vizsgálat olyan lesz, hogy a cséplés munkáját nem fogja zavarni s célja elsősorban az, hogy ingyenes szaktanáccsal szolgáljon ott, ahol a cséplés munkája nem folyik szakszerűen. Magának a vizsgálatnak szükségességét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy sok helyen maguk a gazdasági egyesületek — átlátván ennek fontosságát — maguk is ellenőrzik a cséplést. Éppen a Magyar Róna legutóbbi számában olvashattuk a hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Bizottság erről szóló tanulságos beszámolóját. Ebben nagyon figyelemreméltó az a megállapítás, hogy általában a bérceplők gépei nem voltak olyan gondosan előkészítve a csépléshez, mint a gazdák saját gépei. Nos, éppen ezen kíván segíteni és javítani a törvénytervezet, amikor mélyrehatóan belenyúl az egész bérceplés kérdésébe és azt gyökeresen kívánja rendezni. Meg fogja kötni a bérceplés iparszerű üzését s gondoskodik arról, hogy csak tényleg szakképzettséggel bíró hozzáértők kapjanak bérceplésre engedélyt s így kiküszöböli az e téren felburjánzott káros kontárkodást, aminek áldozatai végeredményben a csépelgető gazdák.

Ugyancsak rendezni kívánja a tervezet a cséplőgépészek kérdését is és gondoskodik azok szakszerű kiképzéséről is. Az utóbbinak hiánya sokszor feltűnő és természetesen sok hiba okozója. Számtalan olyan eset fordul elő, — különösen amikor a csépelendő gabona a cséplésre kedvezőtlen s amikor a helyes cséplés elsősorban a gépész hozzáértésétől és ügyességétől függ, — hogy a gazda is észreveszi, hogy a gép hibásan dolgozik, a gépész is: próbálgatnak, kísérleteznek is, de nem sok eredménnyel, mivel hiányzik a kellő szakértelem és tapasztalat. Ilyenkor az e téren különös szakképzettséggel rendelkező szakember tanácsa és segítsége, jóindulatú magyarázata és útbaigazítása mindkettőnek csak kívánatos és hasznos lehet. Ez is feladata a törvénytervezetben jelzett felügyelőnek.

A bérceplők gépeinek állandó felülvizsgálata feltétlenül azzal az eredménnyel fog járni, hogy gépeiket gondosabban fogják előkészíteni a munkára, hogy egyre kevesebb hibás géppel fognak találkozni.

A törvényjavaslat a saját gabonájukat cséplő termelők gépeire a kötelező vizsgálatot és ellenőrzést nem terjeszti ki. Feltételezi, hogy ezeket a gépeket tulajdonosaik saját érdekükben nem fogják elhanyagolni. Bár minden géptulajdonos gazda érezné át ennek a fontosságát, hogy gépeinek idején való rendszeres javítással nemcsak hi-

bátlan cséplést biztosít, hanem a gép életét is meghosszabbítja és főleg a saját üzemköltségeit lényegesen csökkenti, tehát a javításra fordított költségek búsán megtérülnek másutt.

A törvénytervezet a maga egészében kizárólag a gazdaközönség érdekeinek védelmét kívánja szolgálni. A gazdaközönséget kiszolgálja arra hivatott szervei útján, de nem gátolja a gazda munkáját és nem kellemetlenkedik — s ami a fő, a köz javára milliós értékű nemzeti vagyon elkallódását akadályozza meg.

Jung Péter.

Tanyai Élet.

Rovatvezető: Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató.

~~~~~

Utóhang a tanyakiállításhoz

Irta: K. Tüdös Ilona.

Az „elsőnek“ nevezett tanyakiállítás Szegeden a folyó év szeptember 7-től 12-ig tartott. A kiállítást tanyakiállításnak nevezték el s a lapok az előzetes jelentések alkalmával „*mintatanyák*“ bemutatását is kilátásba helyezték. Én, mint akit a magyar alföldi tanyakérdés nagyon érdekel, csupán azért utaztam le Szegedre, hogy megnézzem a magyar mintatanyát, mert ilyen még nem láttam s miután már külföldön sokfelé tanulmányoztam ezt a kérdést s láttam igen szép és jól beállított törpebirtokokat, szükségesnek találtam, hogy a szegedi mintatanyákat is megismerjem.

Be kell azonban vallanom, hogy *csalódás ért. Nem volt a kiállításon mintatanya!* Hogy miért nem volt, azt nem tudom, pedig érdeklődtem a helyszínén is, sőt levélben is fordultam a rendezőséghez, de választ nem kaptam. Így tehát kénytelen vagyok a nyilvánosság előtt megbeszélés tárgyává tenni a tanyakiállítás kérdését és ezzel kapcsolatban egy-két szót mondani az alföldi mintatanya-ügyről.

Amidőn a tanyakiállításon a mintatanyákat kerestem, egy kis cserkész elvezetett két helyiségbe, ahol igen szép gyümölcsök és zöltségek voltak kiállítva, de ahol egy tanyaudvarnak még csak a rajzát sem láttam. Két nap alatt összesen négyszer voltam ott a nap különböző szakaiában, de rendezőt, vezetőt, aki egy kis magyarázatot tudott volna adni az egész kiállításról, egyetlen egyszer sem találtam. Így azután a magam feje után próbáltam megállapításokat tenni a kiállítás tanulságaiból és bizonyos mértékig a szegedi lapokból is nyertem egy kis tájékoztatást. Onnan tudom például! azt is, hogy a város bodoni kertesete és tápairéti „Szilveszter“ majorja nem vettek részt termelvényeikkel a kiállításon; a cikk írója csodálkozását is fejezi ki e felett, mert hiszen éppen ezeknek a gazdaságoknak kellett volna bemutatni azt, hogy Szeged város pénzén és

földjén hogyan gazdálkodnak és mit termelnek. Ezek a gazdaságok valóban áldozhattak volna annyit, amennyiből a gazdaságot kis mintában elő lehetett volna állítani, akkor mindjárt meg lett volna a kiállításnak az elnevezéshez illő jellege s a kisgazdák valóban tanulhattak volna az ott látottakból.

A kiállítás egyébként dícséretet érdemel. Valóban gyönyörű *gyümölcsöket, zöldségeket* és egyéb mezőgazdasági termelvényeket láttam. Külön meg kell emlékezni a *Mezőgazdasági Vegy-kísérleti és Paprikakísérleti Állomás* valóban szép és tanulságos kiállításáról, amely a legjobban bizonyítja azt, hogy milyen komoly és alapos munka folyik a paprika nemesítése, minősítése, termelése, feldolgozása, raktározása, forgalombahozatala, állami minősítőjeggyel, ólomzárral való előlátása tekintetében. De azt láttam a kiállítás anyagából, hogy széleskörű, kutató, laboratóriumi munkát végez a nevezett intézet a *tej és a tejtermékek vizsgálatával, ellenőrzésével* és forgalombahozatalával kapcsolatban is.

A szegedi kiállítás mindenestre szép és érdekes volt s talán a legközelebbi alkalommal pótolni fogja a rendezőség a most tapasztalt hiányokat s akkor nemcsak a tanyavilág termelvényeit fogjuk megismerni, hanem teljes képet kapunk a tanya termelési, gazdasági és kulturális helyzetéről is. S akkor talán nem lesz szüksége az olyan kíváncsi embernek is, mint én, aki akarja is látni azt, amiért valahova elfáradt, — hogy gépkocsin kimenjen egy „*úgynevezett*” minitanyára, 16 km. távolságra Szegedtől s ott végezzen a helyszínén tanulmányokat.

Nagy dolog az alföldi tanyakérdés. Olyan széles mederben kell ezen dolgozni, hogy nem lehet tudni: a sok ág közül melyik a fontosabb. Egyet azonban tudunk s ez az, hogy ma az ország legnagyobb ereje a magyar Alföldben rejlik s annak feltárása, kiművelése és gazdasági, kulturális és egészségügyi gondozása és talpraállítása *nemzeti feladat!*

Gazdasági mozgalmak Kamaránk területén.

Az adófizetőképesség határa. A 33-as bizottság legutóbbi ülésén felszólalt dr. Marschall Ferenc, a jánoshalmi kerület országgyűlési képviselője is. Beszédében felvetette azt a kérdést, hogy nem kellene-e azokra is gondolni, akik nagy erőfeszítéssel bár, de rendes időben megfizetik az adót. Az adómorál megjavítását is jobban szolgálná az eddigieknél az az intézkedés, amely a pontos adófizetők adókedvezményével pontos adófizetésre serkentené az adóalanyokat. A mai intézkedések viszont csak lehangolják a pontos adófizetőket. Az a nézete, hogy az adószírvonal leszállítása az egyenes út, amely az államkincstár szempontjából többet eredményez, mint a

megfizethetetlenül magas adó megrögzítése. A most megjelent statisztika szerint ugyanis összesen *118 féle közteher nehezedik az adófizetőkre.* Marschall képviselő felszólalásával az összes fővárosi lapok foglalkoznak, az egyik nagy lap pedig vezércikkében emlékszik meg róla, befejező soraiban a következőket írva: „Mindenki tudja, hogy adót fizetni kell, azonban — 118 féle közteher alatt megbénulva — nem mindenki tudja meg is fizetni az adót. Ezzel az egyszerű igazsággal kell sürgősen számolnia a Kormánynak, még mielőtt be nem következik az adóképeség teljes kimerültsége, mert komolyan és gyökeresen segíteni csak erre a felismerésre támaszkodva, a sokféle és túl magas adóteher általános könnyítésével lehet. Mert 118-féle adót tovább aligha bír el ez a szegény, anyagilag kimerült és kimerített ország a végső leromlás veszedelme nélkül.” (Pest-megye)

Tizenegy tehénért 195 pengő. Néhányszor közöltünk már adatokat arra nézve, hogyan értékesít az a boldogtalan gazda, aki a jobb árak reményében néha a budapesti piacot keresi fel. Most íme egy újabb levél adatai: „A napokban kénytelen voltam feljönni a budapesti vásárra, hogy eladjak 11 darab mustra tehenet, mert a vidéken senkinek sincs pénze s így ott nem lehetett értékesíteni. Budapesten is nehéz volt az eladás s csak nehezen akadt vevő — különként 12 fillérért. Budapestre érkezve, állataink súlya 3910 kg.-ra apadt. A bizománystól, aki a teheneket személyes ellenőrzésem mellett eladta, 469 P.-ről szóló számlát kaptam. Ebből azonban lement a vasút, a bizományos és a Vásárpénztár költsége, úgy, hogy én ebből a 469 pengőből csak 195 pengőt kaptam kézhez, ami kg.-ként 5 filléres árat jelent számomra. Az *állami és a városi költség 274 pengőre rúgott*, tehát többbe került az értékesítés, mint amennyit én, mint termelő kaptam! De még ez sem elég. Az állataimat megvásároló mézsáros igazolta, hogy ő a 469 pengős vételárhoz különféle díjak fejében még 238 pengőt hozzáfizetett. Vagyis én, mint gazda, kaptam 195 pengőt, állataim értékesítése pedig felemésztett 512 pengőt. A vásári költség tehát háromszorosa volt az én bevételemnek.” Tessék ebből adót, vagy adósságot törleszteni. (Igazság)

A szőlősgazdák megmozdulása. Az Izsáki Szőlősgazdák Egyesülete, melynek tagjai 6000 hold területen termelik az Európaszerte ismert, exportképes „Sárféher” csemegeszőlőt, népes gyűlésen foglalkoztak a szőlő- és borárak alakulásának kérdésével. A gyűlésen egyhangúlag elhatározták, hogy a sárféher szőlő idei termését, mint kiviteli csemegeszőlőt különként 16 filléres, az idei bortermést pedig Malligand-fokonként 1.4 filléres áron alul nem adják el. A gyűlés felhívással fordult Csonkaországunk szőlő- és bortermelő gazdáinak összes egyesületeihez, hogy hasonló határozattal csatlakozzanak az országos mozga-

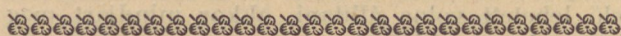

lomhoz s minden erejükkel és minden törvényes eszköz felhasználásával hassanak oda, hogy a gazdákat tönkretéve, nagymérvű árrombolást megakadályozzák és terményeiket tisztességes áron értékesíthessék. Hasonló mozgalom észlelhető Nagykovácsán is, ahol az ottani Kertészeti Egyesület irányítja ezt a mozgalmat. Egyidejűleg a Földművelésügyi Kormány is arra törekszik, hogy a szőlősgazdáknak kedvező borárakat biztosítson. E héten ugyanis kormányrendelet jelent meg a bornak párlatfőzés céljaira való további felhasználásáról, mely szerint a borlepárolók és a központi szeszfeldők az átvételre felajánlott, környékükbeli újbort literenként és Malligand-fokonként 1.1 fillérért lesznek kötelesek megvenni, ami a 10 fokos bornál 11 fillért jelent, úgy, hogy ezen az alapon is biztosítottak látszik, hogy a jobb minőségű újborkok ára eléri a 14—15 fillért. (Pesti Ujság és Nagykovácsi Hírlap.)

A szegedi paprikaérdekeltség kiküldötteinek beszámolója. A paprikaérdekeltség kiküldöttei vasárnap délelőtt 10 órakor beszámolót tartottak budapesti útjukról. Petrik Antal, mint az érdekeltek által megválasztott vezető, részletesen ismertette Purgly Emil földművelésügyi miniszternek Somogyi Szilveszter dr. polgármester beszédére adott válaszát, továbbá a szaktanácskozás eredményét. Ezek szerint a minősítés megmarad, de a minősítési díjakat el fogják törölni. A malomoknak olcsó olajat és nyerspetróleumot helyezett a miniszter kiállításba. A magas adózást úgy lehet elkerülni, hogy jövőre minden adózónak fel kell adóját mondani, mert aki fel nem mondja, annak vagononként 72 pengő adót kell fizetni. Ausztriába és Csehszlovákiába összesen 30 vagon paprika kivitelét fogják a legközelebb megkötendő ideiglenes szerződésbe felvenni és a kereskedők rekompenzációs áruüzleteket köthetnek. A szaktanács ülésén szóba került az is, hogy igen sok paprikakikészítő iparjogot váltott, holott erre kötelezve nem volt. E visszásságok megszüntetését a gyűlés elhatározta és legközelebb a tagokat miheztartás céljából kioktatják. Kimondotta még a gyűlés, hogy a jövőben mindig a kalocsaiakkal egyöntetűen fog eljárni. A felszólalók mind megállapították, hogy habár azonnali eredményeket nem értek el, de a Minisztérium és szakközegei jóindulata és segítségi készsége a tárgyalások folyamán meglátszott és minden remény megvan arra, hogy az érdekeltség egyöntetű álláspontja a várt eredményeket el fogja érni. (Szegedi Friss Ujság)

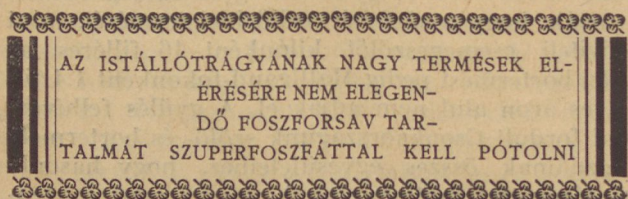
Törvények, rendeletek.

Rovatvezető: Obitz Gyula kamarai szakelőadó.

A haszonbérfizetés és a boletta. A legtöbb bérelt földnél most október hó elsején kell fizetni a haszonbért. A bérek nagyrésze pedig gabonában van megállapítva, azért újra ismertetjük a boletta rendelkezéseket, amiket a haszonbérfizetésnél tudni kell: A boletta-rendelet (3500—182) 159—163. szakaszai intézkednek a bérgabona bolettája tekintetében. Mindenekelőtt tudni kell, hogy ha a szerződésben a boletta tekintetében a bérbeadó és bérlő külön megegyeztek, akkor a bérfizetésnél a boletta tekintetében az az irányadó, amiben a felek megegyeztek. Ezekre a rendelet intézkedései nem vonatkoznak, mert a rendelet a szerződés megállapodását nem változtatja meg. A rendelet intézkedései csak arra az esetre szólnak, ha a bérleti szerződésben, vagy attól külön a felek nem egyeztek meg a boletta tekintetében is. Ha már most ilyen külön megegyezés nincs és a haszonbért a gabonának piaci vagy tőzsdei árában kell fizetni, akkor a bérlő a piaci vagy tőzsdei áron felül q-ként még 2 pengőt tartozik a bérbeadónak készpénzben megfizetni. A piaci vagy tőzsdei árat természetesen a boletta nélkül kell számítani (160-ik szakasz). Ha a haszonbért gabonában, természetben kell adni és a bérlőnek termelt is annyi, hogy tényleg ki tudja adni a szükséges gabonát, akkor a bérbeadónak nem kell adni a bolettát a bérlő kezéhez, ellenben köteles a bérbeadó az átvett gabona minden mázsája után 2 pengőt készpénzben visszafizetni a bérlőnek a gabona átvételekor (162-ik szakasz). Ennek magyarázata az, hogy a bérbeadó a gabonát tovább eladhatja és akkor ő kapja meg a 4 pengős boletta-szelvényt, amiből a felerész így neki megmarad. Ha a bérlő természetben köteles adni a bérbeadónak, de neki nem termelt annyi, hogy tényleg tudna adni gabonát, akkor a bérlő a szükséges gabonát boletta nélkül vásárolhatja meg és amikor azt természetben átadja a bérbeadónak, ő a bérbeadótól mázsánként 2 pengőt követelhet. Ezt a bérbeadó köteles neki kiadni, úgy amint az előbbi pontban közöltük.

Vásári rendszabályok. Több helyről fordultak már Kamaránkhoz azzal a kérdéssel, hogy az országos vásárokról felhajtott jószágok után mennyi díjat kell azért fizetni, hogy az állatorvos a vásár bejáratánál megvizsgálja, vajjon beteg-e az állat, vagy nem. Ebből arra következtetünk, hogy talán vannak egyes helyek, ahol a vásárokról felhajtott állatok helyszíni megvizsgálásáért díjat szednek. A vásárt járó közönség tájékoztatására közöljük, hogy a vásárokon a vásárra való behajtáskor eszközölni szokott állatorvosi vizsgálatért senki semmiféle díjat nem szedhet. Akár a község, akár esetleg a vásárjogbérlő állítja is oda

AZ ISTÁLLÓTRÁGYÁNAK NAGY TERMÉSEK EL-
ÉRÉSÉRE NEM ELEGEN-
DŐ FOSZFORSÁV TAR-
TALMÁT SZUPERFOSFÁTTAL KELL PÓTOLNI

az állatorvost, akár a hivatalos állatorvos, akár pedig más oda hívott magán állatorvos vizsgálja is a vásárra bemenő állatokat, ezért díjat szedni nem lehet. A községi, vagy körállatorvosnak ezt a munkát hivatalból kell elvégeznie, ha pedig magán állatorvost hoznak a vásárra, azt a vásártartó fizeti, az ő megegyezésük szerint. Felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy amennyiben valamely községben a vásárokon ilyen állatorvosi vizsgálatért díjat szednének, azt velünk haladéktalanul közöljék további intézkedés céljából. Természetesen ha az állattartó gazda elviszi az állatját a vásár alkalmával külön az állatorvoshoz vizsgálatra, akkor azért ott neki fizetni kell és pedig az állatorvos lakásán, egyszerű vizsgálatért darabonként 1 pengő jár.

A vásározással kapcsolatban itt ismertetjük a kormánynak egyik újabb rendeletét, amely szintén a vásárra járók terheinek könnyítésére szolgál. A földművelésügyi miniszter rendelete értelmében azokra az állatvásároknak, vagy az állatvásároknak azokra a helyeire, ahová lovakat külön nem hajthatnak fel, a kocsiba befogott lovakat, amelyeket nem eladásra visznek oda, marhalevél nélkül lehet a vásár területére behajtani. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a kocsiba befogott lovak után is marhalevelet kellett váltani, ha a vásár területére behajtották, jöllehet a lovat nem akarták eladni. Ezekre a kocsiba fogott lovakra a passzus-kötelezettség most megszűnt és ezzel ennek a terhe is elesett.

Adóbátralék fizetési kedvezmények. Szeptember hó 15-én két rendelet jelent meg a hivatalos lapban, amelyek közül az egyik, a 4770. M. E. sz. kormányrendelet az együttesen kezelt közadó hátralékainak fizetésére adandó kedvezményeket szabályozta, a másik, a 133.000. sz. pénzügyminiszteri rendelet pedig e kormányrendelet végrehajtási utasításait tartalmazza. A kormányrendelet értelmében mindazok az adózók, akik az együttesen kezelt közadó címén fennálló hátralékaikat, valamint a folyó évi adóelőírásnak az első 3 évnegyedre eső hányadát legkésőbb f. évi október hó végéig teljes egészében kiegyenlílik, különféle kedvezményekben részesülnek, amely kedvezmények a „Budapesti Közlöny” szeptember 15-iki számában részletesen olvashatók.

A magyar növényvédelmi szolgálat szabályozása. A földművelésügyi miniszter 49.000. sz. folyó évi október 1-én életbelépő rendeletével megszervezte az egész országra kiterjedőleg a növényvédelmi szolgálatot, aminek célja a mezőgazdasági és kertgazdasági terményeket veszélyeztető állati és növényi kártevők és gombabetegségek minél hatályosabb megelőzése és leküzdése, a növényvédelem terén már eddig is működött intézmények bekapcsolásával és a növényvédelmi szolgálatnak a vidékre való kiterjesztésével. A Magyar Növényvédelmi Szolgálat szervei: a növényvédelmi tanács, a m. kir. növényvédelmi kutató intézet, a növényvédelmi iroda és a növényvédelmi gyakorlati szakszolgálat, továbbá a gyakorlati növényvédelem vidéki szervei, vagyis a növényvédelmi körzeti központok és a növényvédelmi helyi megbízottak.

Rendelet a Tejtermelők Budapesti Szövetségének megalakításáról.

A földművelésügyi miniszter a hivatalos lap szeptember hó 13-iki 206. számában tette közzé a 63.772/1932. sz. rendeletét, amelyben a 2700/1932. M. E. sz. kormányrendelet 16. §-ában foglalt rendelkezés értelmében elrendeli a Tejtermelők Budapesti Szövetségének megalakítását és közli a szövetségnek a belügyminiszter által is jóváhagyott alapszabályait.

A rendelettel életbeléptetett alapszabályok értelmében a budapesti szövetségben mindazok a tejtermelők kötelesek tömörülni, akik Budapest székesfővárosba és a rendeletben megállapított szomszédos városokba és községekbe akár közvetlenül, akár vállalatokon keresztül tejet szállítanak, nemkülönben az ide tejet szállító tejgyűjtő telepek, tejüzemek és tejszövetkezetek is. A kérdéses területre tejet csak a szövetség tagjai szállíthatnak. A tagok kötelesek a szövetség alapszabályszerű szervei által hozott határozatokat és megállapodásokat kizárás terhe mellett betartani.

A szövetség célja: a területére szállító tejtermelők érdekeinek szolgálata és védelmezése, így különösen kollektív szerződések kötése, a fogyasztási és ipari tejár irányítása, az Országos Tejgazdasági Bizottságnak javaslattétel a fogyasztási tej mennyiségére, arányos felosztásának módjára stb. a hatóságok és sajtó tájékoztatása, az országos szövetség és a többi körzeti szövetség megszervezése stb. Az elnökséget és az első tisztviselőt a földművelésügyi miniszter nevezi ki első ízben, ami a rendelet kiadásával egyidejűen megtörtént. A szövetségi tagdíjat a földművelésügyi miniszter állapítja meg, valamint a költségvetést és a zárszámadást felülvizsgálja. Egyáltalán a szövetség egész működése a miniszter felügyelete alatt áll, mi célból az igazgatóválasztmány és a közgyűlés tárgyalásaira a miniszter mindenkor meghívandó.

A földművelésügyi miniszter ideai vetőmagakciója. A földművelésügyi miniszter 26.000. számú rendeletével a termelés folytonosságának biztosítása céljából lehetővé kívánta tenni, hogy azok az aszály és rozsdakár sújtotta kiscsúszók, akiknek vetőmag céljára alkalmas búzájuk nem termelt, gyenge minőségű búzájukat vagy rozsukat becserélhessék jó minőségű és vetőmagnak alkalmas, legalább 78 kg. fajsúlyú, lehetőleg aszott szemektől mentes, legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmazó, rostált szókánybúzára. A földművelésügyi miniszter az akció lebonyolításával, vagyis a vetőmag-búza bevásárlásával és szétosztásával, valamint a cserebúza átvételével és elraktározásával a Futura R. T.-ot bízta meg, a vetőmagcserére jogosult kiscsúszók igényjogosultságának megállapítását pedig az érdektelt vármegyék gazdasági felügyelőire bízta.

Oktoberi búza-kamatkules. A Pénzügyi Központ az 1923. évi XLII. t. c. 1. §-a alapján közhírré tette, hogy a búza-záloglevelekben folyósított és búzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a búzazáloglevelek kamatszényeinek beváltásánál folyó évi október havára átszámítási kules gyanánt 1 q. búzát 13.20 aranypengővel kell értékelni.

A vámörleségi rendelet kiegészítése. A kormány rendeletet adott ki a mezőgazdaságnak az 1932—33. gazdasági évre nyújtandó kedvezményekre vonatkozó rendelet kiegészítéséről. E rendeletben a kormány a vámörlesre jogosult lakosság lisztellátásának biztosítása érdekében indokolt esetben kivételesen megengedhetőnek tartja, hogy egyes községekben a vámörlesre jogosultak részére való örlés vámörlesnek tekintessék abban az esetben is, ha a gabonát a malomtelepre, vagy a cserélőtelepre gépkocsi igénybevételével szállítják be, vagy az örléményt gépkocsin szállítják vissza. Kivételesen indokolt esetekben egyes községek területén ideiglenesen meg lehet engedni, hogy a malmok akár szállító eszközökről, akár alkalmilag kijelölt helyen, vámörlesre jogosultak részére gabonát lisztre becserélhessenek. Ezeket a kivételes rendelkezéseket egyelőre Bácsbodrog, Baranya, Veszprém és Zala vármegye területén kell alkalmazni.

A tengeri vasúti fuvardíjának mérséklése. A „Vasúti és Közlekedési Közlöny” legutóbbi számában megjelent MÁV. hirdetmény szerint csöves tengerire visszavonásig, de legkésőbb 1933. február hó végéig terjedő időtartamra a 14. kocsirakományú osztály díjtételei alkalmazandók, amely díjkedvezmény a jelenlegi díjszabásszerű díjtételekkel szemben mintegy 35 százalékos díjmérséklést jelent. Ezenkívül a tengeri-száritókba szállított és onnan tovább szállított tengeriküldeményekre a tényleges össztávolság figyelembevételével érvényesíti a vasút a már korábban megadott reexpedíciós kedvezményt.

A vöröshagyma fuvardíjának mérséklése. A kereskedelemügyi miniszter a vöröshagyma vasúti szállítására visszavonásig, de legkésőbb 1933. április hó 30-ig terjedő időre a belforgalomban a 13-ik kocsirakományú osztály díjtételeit, a kiviteli forgalomban pedig a 15-ik kocsirakományú osztály díjtételeinek alkalmazását engedélyezte. A belforgalomban ez 17 százalékos, a kiviteli forgalomban pedig 25 százalékos mérséklésnek felel meg.

Vegyes közlemények.

~~~~~

Dr. Antal István az új kormány sajtófőnöke.

„Szövetkezeti politika és kormányprogram” címen pár évvel ezelőtt az egyik szövetkezeti lapban hosszabb cikket írtam, melyben azt fejtegettem, hogy a magyar szövetkezeti mozgalom olyan hatalmas erőtenyező gazdasági, társadalmi és kulturális téren egyaránt, hogy kormányprogrammá kellene tenni a magyar szövetkezeti mozgalom megerősítését és új lendületbehozását.

Örül a mi szövetkezeti szívünk, mikor Gömbös Gyula miniszterelnök nemzeti munkatervében az agrárszövetkezeti mozgalom megerősítését, termelési és értékesítő szövetkezetek alakítását is tervbe vette. De ezenkívül még külön öröme is van a szövetkezeti tábornak, mert dr. Antal István, a Magyar Szövetkezés több mint 10 éven át felelős szerkesztője, az Országos Központi Hitel-szövetkezet ügyésze foglalta el az új miniszterelnök mellett a sajtófőnöki, nagyon fontos pozíciót.

Dr. Antal István, akivel ezelőtt 14 esztendővel együtt csatáztam az egyetemi mozgalmak élén a nemzeti gondolat védelmében az ifjúság nemzeti hivatásának megtartásáért, a háborús generáció egyik legképzettebb, legsokoldalúbb tagja, aki mint ifjúsági vezér, több alkalommal részt vett a nemzetközi diákkonferenciákon, s mindenkör kiválóan szerepelt ott a magyar ügyek védelmében. Nagy nyelvtudása, kiváló szónoki képessége, intelligenciája, írói készsége minden tekintetben méltó helyre juttatták őt.

A szövetkezeti tábor örömmel és büszkeséggel néz most dr. Antal István új sajtófőnökre, aki bizonyára magával vitte a szövetkezetek megbecsülését, szeretetét és erőt, hitet fog kapni a sok millió szövetkezeti lélek veleérzésében, reagondolásában és szeretetében.

Gazdagylés Rákoscabán. A gödöllői járási mezőgazdasági bizottság ez évi őszi beszámoló gazdagylését Rákoscabán, szeptembr hó 18-án tartotta meg. A gazdagylésen dr. vitéz Endre László főszolgabíró, valamint a járási községeinek vezetői, a járási mezőgazdasági bizottság részéről pedig Szabó Károly elnök, ny. vezérkari ezredes, földbirtokos és Gáll Imre igazgató, a mezőgazdasági bizottság ügyvezető alelnöke vettek részt. A gyűlés a környékbeli gazdaközönség élénk érdeklődése mellett folyt le, s azzal kapcsolatosan terménykiállítás is rendeztek, melyet Szabó Károly elnök nyitott meg. Utána Rákoscaba község 10 gazdájának és 4 legtöbb gyermekes családjának a járási mezőgazdasági bizottság kiténtető okleveleit nyújtotta át dr. vitéz Endre László főszolgabíró. A járási mezőgazdasági bizottság működéséről Gáll Imre ügyvezető alelnök részletes beszámolót tartott, mely felölelte az özsze mezőgazdasági munkákat és ezek terén tett intézkedéseket. Szabó Károly elnök tájékoztatta a gazdagylés

A **100** éves

HUTTER-GYÁR

gyártmánya:

**A „Hutter”
pogácsakeverék**

Készül: Sajátgyártmányú hazai pogácsadara (u. m. repce) napraforgó, len, illetve tök, kokusz, vagy földidipogácsa, célszerű keverékből. Szavatolt tartalom: Nyersprotein és nyerszsír 34—36% Keményítőérték 60. — Gyártja

HUTTER ÉS LEVER RT

Budapest, VII., Erzsébet körút 6. sz.

Kapható az összes „Hangya”-boltokban!

közönségét a jelenleg időszerű gazdasági kérdésekről, különösen a budapesti piacokon előforduló gazdasérelmek megszüntetésére irányuló intézkedésekről. A gyűlés után közébéd volt. Délután a rákoscsabai sportpályán kiscgazda- és lovasleventék sportmutatványainak bemutatója, végül a MOVE lövészcsapat és a tűzoltóság gyakorlatai következtek. Kamaránkat Tölgyes Árpád segédtitkár képviselte a gazdaggyűlésen.

Intézkedések a budapesti piaci gazdasérelmek ügyében. A budapesti és budapestvidéki gazdákat ért sérelmeket kamaránk egy nagyobb értekezlet keretében tárgyalta le Pest vármegye székházában július hó 27-én, melyre a budapesti mezőgazdasági bizottságot, valamint a Budapest körül levő járási mezőgazdasági bizottságok és községi előljáróságok vezetőit hívtuk össze. Az értekezleten elhangzott gazdasérelmeket egy szűkebbkörű bizottság tárgyalta le, mely tárgyalásokba Vajna Ede székesfővárosi tanácsnokot is bevontuk. A bizottsági értekezleten részletesen letárgyaltattak mindazok a kérdések, amik a gazdák szempontjából, a mezőgazdasági termények értékesítése terén nagy fontossággal bírnak. Ezek többek között: a budapesti vámok körül előforduló sérelmek, a piaci felállás kérdése, a piacokon való értékesítés idejének a termelők részére való kedvező megállapítása, a nyílt piaci és a vásárcsarnoki helypénzek újabb szabályozása. A nagy, új vásárcsarnok megnyitásával kapcsolatos különböző intézkedések, továbbá mindazok a kérdések, melyek az említettteken kívül a gazdaközönséget, a budapesti értékesítéssel kapcsolatosan közelről érdeklik. A szűkebbkörű bizottság az eddig összegyűjtött értékes anyagot feldolgozva, munkáját tovább fogja folytatni s a szükséges intézkedéseket az illetékes hatóságoknál megtette. Reméljük, hogy úgy a budapesti, mint a budapestkörnyéki gazdaközönségnek kívánságait Budapest Székesfőváros polgármestere, illetve a Tanács teljesíteni fogja, aminek úgy a gazdaközönségre, mint a fogyasztóközönségre kedvező kihatásai lesznek.

Az ipari cikkek árainak eltolódása. A magyar gazdatársadalom jelenlegi nehéz helyzetének kétségtelenül egyik legfőbb oka az a nagy eltolódás, ami — a békebeli állapotokkal összehasonlítva — a mezőgazdasági termények és a gazdálkodáshoz szükséges ipari cikkek ára között mutatkozik. E nagy eltolódás szemléltetése céljából a „Községi Közlöny” egyik legutóbbi számából vesszük az alábbi adatokat, amik nagyon szembeeszköen bizonyítják ezt a nagyarányú eltolódást. A kiscgazda tudott venni egy pár csizmát a vásáron háború előtt 62 kg búzáért, ma kell hozzá 250 kg. búza. Egy öltözet férfiruha 125 kg. búzába került, ma pedig 454 kg.-ba. Egy földműves asszonynak egy ruhára való anyag 10 kg. búzába került, ma pedig 30 kg.-ba. 100 kg. petróleum került 167 kg. búzába, ma pedig 296 kg.-ba. Egy pár mérték után készült cipő 125 kg. búzába került, ma pedig 636 kg.-ba. 100 kg. rúdvas 104 kg. búzába került, ma pedig 345 kg.-ba. 100 kg. búza árából lehetett utazni Budapestről Zágrábig, ma csak Komáromig. 100 aranykorona évi rendes kamatszolgáltatásért 25 kg. búza kellett, ma 100 pengő után kell majdnem 100 kg. Egy hízott sertésért lehetett venni 265 darab kápát, ma csak 178-at. Egy tehén árából lehetett venni majdnem 8 rend férfiruhát, ma ugyanezért az összegért csak egy rend ruhát kapnak. Nagyon indokolt tehát a gazdák arra irányuló törekvése, hogy az iparcikkek ára a mezőgazdasági termények árával összhangba hozassék.

Gazdasági cselédek és munkások jutalmazása. A Földművelésügyi Miniszter úgy mint az előző években, az 1933. év folyamán is több olyan gazdasági cselédnek és gazdasági munkásnak kitüntető oklevéllel és pénzbeli jutalommal leendő kitüntetését helyezte kilátásba, akik erre a kitüntetésre hosszú és hűséges szolgálatukkal érdemeiket szerezték. Az erre vonatkozó javaslatok a munkaadók részéről az illetékes vármegyei vagy városi gazdasági egyesületek útján a főispánokhoz terjesztendők be további intézkedés céljából.

A „Borászati Lapok” a szüret kezdetével a legmegbízhatóbban közli a must- és borárakat. Ugyanakkor a szőlő- és borgazdaság fontos eseményeiről is beszámol és a kiviteli lehetőségekről, valamint egyéb eseményekről értesíti az érdekelte közönséget. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX. Üllői-út 25. II. 14. Telefon 867—01.

Országos házinyul kiállítás Hódmezővásárhelyen. A Hódmezővásárhelyi Házinyultenyésztők Egyesülete november hó 5-től 7-ég házinyul kiállítást rendez Hódmezővásárhelyen. A kiállításon részt vehet mindenki nyulakkal. Bénévezni lehet november 1-ig. A bénévezési díj vidékieknek 50 fillér, mely összegben az élelmezési és gondozási költségek is bennfoglaltatnak. A bénévezésnél fel kell tüntetni az állat fajtát, korát, nemét és árát s ezzel egyidejűleg kell beküldeni a darabonkénti 50 fillér térdíjakat Elek Imre titkár címére (Hódmezővásárhely, Árpád-utca 3. sz.) A bejelentett állatoknak legkésőbb november 3-ig a kiállítás területén kell lenniök, mert 4-én már a bírálót fog foganatossítani. A kiállítás megnyitása november 5-én délelőtt 10 órakor lesz. Kedvezményes vasúti szállítás engedélyezése iránt az Egyesület a szükséges lépéseket megtette.

Az áralakulások jelentősége a gazdasági életben. A gazdasági életre és az egyes termelési ágak zavartalanására és jövedelmezőségére igen nagy befolyása van az áralakulásnak, aminél azonban nem annyira az a fontos, hogy az egyes cikkek árai miképen tolódtak el egy bizonyos időpont alapulvételével, hanem inkább az, hogy az árak egymás között milyen átalakulásokon mentek keresztül. Az áralakulásnak a gazdasági élet egysúlyára gyakorolt jelentőségével foglalkozik Koós Mihály, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, a Mezőgazdasági Közlöny legutóbbi számában s rámutat arra, hogy legnagyobb mértékben az ár- és értékelőtolódások forgatták fel a gazdasági rendet s ez ellen nem egyoldalú termelési korlátozásokkal, hanem az értékelőtolódások lehető kiegyenlítésével kell védekezni. Grábner Emil kísérletügyi főigazgató a mezőgazdasági termelés szervezését fejtegetve, az állatkivitel emelésének fontosságára mutat rá s ezzel kapcsolatosan a termelésnek a takarmánytermesztés felkarolása felé való céltudatos irányítását javasolja. Dr. Schermann Szilárd, a Magyar Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás adjunktusa a magyar és kanadai búza közötti minőségi eltérés eddig kellően figyelembe nem vett klimatikus tényezőire mutat rá. Ujlaky Nagy Árpád mérnök a mezőgazdasági termelés megszervezésével kapcsolatosan rámutat azokra a módokra, amelyekkel a gazdálkodás a mainál sokkal belterjesebbé volna tehető. A „Figyelő” című rovat kisebbszzerű változatos cikkei egészítik ki a Mezőgazdasági Közlöny tartalmát s ez úton is ajánljuk azt a gazdaközönség figyelmébe. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Szabadság-tér 10. sz.)

Értekezlet a rozsdakárok ügyében. Mivel több oldalról felmerült az az aggodalom, hogy a búza ideai rozsdabetegsége a jövő évi termést is veszélyeztetheti, a mezőgazdasági kamarák szükségesnek tartották e kérdés megvilágítását, különösen oly vonatkozásban, hogy a rozsdagomba mennyiben bír fertőző hatással a jövőre nézve és hogy a rozsdabetegség esetleges megismétlődése ellen milyen megelőző intézkedések lennének teendők. Ez irányban a vidéki mezőgazdasági kamarák értékes adatgyűjtést is végeztek. Folyó hó 3-án szakértekezletet tartott az Országos Kamara ez ügyben, amelyen résztvettek a gazdasági kísérletügyi intézmények vezetői és a vidéki mezőgazdasági kamarák növénytermelési előadói. Megállapítást nyert, hogy a rozsdakárt kizárólag az ideai rendellenes időjárás okozta, megismétlődésétől tehát csak hasonló időjárás esetén kellene tartani. Mindazonáltal, mivel Magyarországon ilyen időjárással, ennél fogva a rozsdakár, valamint a hőítés veszélyével mindig számolni kell, az ideai tapasztalatok alapján indokolt a korábban fejlődő és beérő búzafajták idejében való vetése és a búza fejlődésének és beérésének megfelelő műtrágyázással leendő elősegítése.

— **Krúdy Ferenc lett a Faiskolaszövetség elnöke.** A Magyar Faiskolai Szövetség szeptember 4-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, amely a Szövetség elnökévé Krúdy Ferenc ny. főispánt, az ismert nevű agrárpolitikust választotta meg.

Ingyenes rét- és legelőgazdasági tanfolyamok. A földmívelésügyi minisztérium folyó évi november 15. és 1933. évi február 29. közötti időben 10 napos rét- és legelőgazdasági alsófokú tanfolyamokat rendeztet a jászberényi, kecskeméti, karcagi, nagykállói, somogyzentimrei, pápai, békéscsabai, kehidai és csermajori m. kir. gazdasági szakiskoláknál, amely tanfolyamokon legeltetési társulati elnökök, gazdák, pénztárosok és jegyzők, valamint községi bírók, előjárásági tagok és közös legelőkben érdekelt birtokossági elnökök vehetnek részt. E tanfolyamokon a rétek és legelők okszerű művelése, gondozása, javítása és rendszeres használata, azonkívül a szántóföldi takarmánytermesztés és állattenyésztés fognak előadtni. A tanfolyam ingyenes, sőt a résztvevők részére a tanfolyam alatt az intézetben díjtalan szállás és ellátás is biztosítottak s az oda- és visszautazás költségei fejében III. osztályú személyvonati jegy ára is megtérítetik. A tanfolyamon résztvenni óhajtok ebbeli szándékukat a Földmívelésügyi Minisztérium III-2. ügyosztályánál (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 11.) legkésőbb október hó 31-ig jelentsek be.

Országos vásárok Kamaránk területén.

1932. okt. 16.—nov. 15-ig.

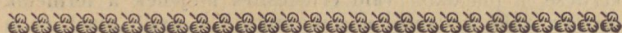
Acsa okt. 31., — Alberti nov. 5., — Battonya nov. 4., — Csanádpalota okt. 23., — Felsődabas nov. 1., — Izsák nov. 7., — Kecel okt. 26., — Kiskőrös okt. 18., — Kiskunmajsa nov. 11., — Kistelek okt. 20., — Kunszentmiklós okt. 26., — Makó nov. 12., — Mindszent okt. 27., — Nagy-kőrös okt. 26., — Ócsa okt. 19., Ráckeve nov. 5., — Soltvadkert nov. 1., — Soroksár okt. 31., — Szabadszállás nov. 15., — Tatárszentgyörgy okt. 20., — Újkécske nov. 3., — Zsámbék okt. 28.

Magpiaci jelentés.

Budapest, 1932. október 6.

Lucernamag jó külföldi keresletnek örvend, az árak a mult heti erős emelkedés után kissé megálltak. Lóhere irányzata továbbá is csendes. A külföldi érdeklődés közepe, ezzel szemben az Erdélyben már megindult és a többi termelő országokban most meginduló erős kínálat az áralakulásra erős kihatással van. Fehérhere mag irányzata szilárdabb, a külföldi jegyzések némileg emelkedtek. Vörös kölesből igen nagy mennyiségek kerülnek piacra, amelyek nehezen és csak rendkívül alacsony árakon találhatnak elhelyezést. Fehér köles: jó minőségű, egészséges, tiszta árú iránt élénk az érdeklődés, ára emelkedett. Szószösbükköny. A készletek megcsappantak és jó minőségű áru iránt az előrehaladott időny ellenére is mutatkozik érdeklődés. Pannonbükköny és júmag gazdák részéről még keresett.

Kínálat és kereslet.

Eladó gyümölcsfacsemeték. Kamaránk al-pári faiskola-telepén különféle legkiválóbb fajta alma-, körte-, szilva-, barack- és cseresznyefacsemeték (2 és 3 évesek) kaphatók. A csemeték eladási ára az életkor és fajta szerint, jutányos alapon van megszabva. Nagyobb rendelés esetén lényeges árengedmény. Érdeklődők bővebb felvilágosítást Kamaránk hivatalos helyiségében, vagy esetleg levél útján kaphatnak.

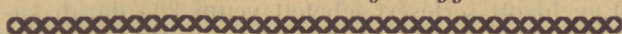
Eladó sertések. Yorkshirei, törzskönyvezett, átvészelt, másfél éves tenyészkán és ugyanilyen 3 drb. vemhes koca eladó Galyas Lajos Szegvár-réti tanyáján. Érdeklődők forduljanak ez ügyben — Kamaránkra hivatkozva — közvetlenül nevezett tenyésztőhöz (Szegvár).

Betöltendő állás. Gazdát felfogad a „Székespusztai gazdaság” Ócsa (Pest-m.), aki a homoki gazdálkodás vezetésében, továbbá a szőlő- és gyümölcsteleptetésben nagy gyakorlattal bír és jó bizonyítványai vannak. Jelentkező fenti gazdaság címére írja meg, hogy mit tud és tudassa családi állapotát.

— **Eladó facsemeték és dugványok.** Legelő-fásításra alkalmas kanadai nyár- és zöldjuhar-suhángok darabonként 10 fillérért kaphatók dr. Vékony Gábornál, Kiskőrösön. Ugyanott kaphatók továbbá 1—2 éves gyümölcsfaoltványok, akác, kanadai nyár- és zöldjuhar sorfák darabonként 50 fillérért, kanadai nyár-dugványok 1000-enként 10 pengőért. Érdeklődők forduljanak ez ügyben — Kamaránkra hivatkozva — közvetlenül a megadott címre.

Kiadja: A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara
Felölös kiadó: Dr. Gesztelyi Nagy László

Kalászosok alá ne adjunk közvetlenül istálló-trágyát, de szórjunk el katasztr.

holdanként 150—180 kgr. szuperfoszfátot.

